

KINCS

| KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
| ÉS A CSALÁDOKÉRT

A családok szja-visszatérítésének megítélése

Gyorsjelentés

2021. szeptember

www.koppmariaintezet.hu

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Tartalom

Vezetői összefoglaló	3
A kutatás bemutatása	4
A minta jellemzői.....	4
Az szja-visszatérítés ismertsége és támogatottsága	5
Kik élhetnek az szja-visszatérítéssel?	7
Az szja-visszatérítés társadalmi elfogadottsága	8
Összegzés	10

Vezetői összefoglaló

- **Az szja-visszatérítés széleskörűen ismert: 10-ből 8-an már hallottak róla.** A 65 év felettiek (93%) és gyermekesek (84%) ismerik legnagyobb arányban a támogatást.
- Az emberek nemcsak ismerik az szja-visszatérítést, hanem támogatják is a bevezetését. **Összességében a magyarok háromnegyede (77%) egyetért és ebből 65%-uk pedig teljes mértékben egytért azzal, hogy a családok visszakapják a befizetett személyi jövedelemadójukat az átlagbér mértékéig.**
- **10-ből 3 ember jól tudja, hogy az átlagkereset mértékéig igényelhető az szja-visszatérítés.** 14% úgy gondolja, hogy az minimálbér mértékéig és minden tizedik válaszadó szerint jövedelemkorlát nélkül igényelhető a támogatás.
- A gyermekes **18-29 évesek 78%-a, a kiskorú gyermeket nevelők 64%-a, csed-en, gyes-en, gyed-en, gyet-en lévők 80%-a tervez az összeggel.**
- A válaszadók több mint háromnegyede, **77%-a egyetért azzal az állítással, miszerint azon kisadózó vállalkozóknak is járjon visszatérítés, akik gyermeket nevelnek.**
- A megkérdezettek közel háromnegyede (73%) értett egyet azzal az állítással, miszerint a koronavírus-járvány idején leginkább a gyermeket nevelőknek kellett helyt állniuk, ezért megérdemlik az szja-visszatérítést.
- A válaszadók 67%-a szerint az szja-visszatérítés kifejezi a gyermeket nevelő családok megbecsülését.
- A megkérdezettek 66%-a szerint igazságos, hogy a családok szja-visszatérítése az átlagjövedelemig jár (13% szerint nem az).
- A magyar emberek 65%-a szerint a gazdasági növekedés idei mértéke lehetővé fogja tenni a gyermeket nevelők szja-visszatérítését.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

A kutatás bemutatása

2021 szeptemberében a KINCS havonta ismétlődő omnibusz kutatásának keretein belül megkérdeztük a magyar embereket, hogy hallottak-e a már a gyermekes családokat érintő szja-visszatérítésről és mennyire támogatják a kedvezményt. A felmérés azt is vizsgálta, hogy az emberek mennyire ismerik az szja-visszatérítés igénylésének a feltételeit. Az országos adatfelvétel telefonos kérdőíves (CATI) módszerrel, 1000 fő megkérdezésével történt. A minta reprezentatív a 18 évnél idősebb magyar lakosságra nem, életkor, településtípus, valamint iskolai végzettség szerint.¹

A minta jellemzői

A kutatás adatfelvétele 2021. szeptember 15-18. között zajlott. A minta 46%-át tették ki a férfiak, 54%-át pedig a nők. Korcsoportos megoszlás tekintetében a válaszadók több mint egyharmada (36%) 30-49 év közötti, közel egynegyede (24%) 50-65 év közötti, 23%-ban voltak jelen a 65 év feletti válaszadók, valamint 17%-ban a 18-29 év közöttiek.

Az iskolai végzettséget vizsgálva azt láthatjuk, hogy a válaszadók 44%-a alapfokú iskolai végzettséggel, további 34% középfokú, valamint 22% felsőfokú végzettséggel rendelkezik.

Családi állapot szerinti bontás tekintetében a házasságban élők voltak a legnagyobb arányban (45%). Az egyedülállók 22%-ban, az élettársi kapcsolatban élők 15%-ban, az özvegyek 11%-ban, az elváltak pedig 7%-ban voltak jelen.

A válaszadók 18%-a Budapesten, 20%-a megyeszékhelyen vagy megyei jogú városban, 32%-a egyéb városban, 30%-a pedig községben vagy faluban élt.

Az adatfelvétel során a válaszadók közel háromnegyede, 73%-a mondta azt, hogy van gyermeke. 29% volt az egy gyermeket, 42% a két gyermeket, s további 29% a három vagy több gyermeket nevelők részaránya. További megállapítás, hogy a válaszadók 39%-ának volt 18 év alatti gyermeke az adatfelvétel idején.

¹ 95 %-os megbízhatósági szint és 1000 fős mintanagyság esetén a maximális mintavételi hiba 3,1%. A szignifikancia megállapításához Pearson féle khi-négyzet tesztet, F-próbát, illetve Z-próbát használtunk. A missing értékek is bekerültek az elemzésbe.

A mintában az egyedül élők részaránya 19%. A több fős háztartásban élők 44%-a él házastársával, 38%-a gyermekével/gyermekeivel, további 15% élettársával, valamint 16%-ra tehető azok részaránya, akik szüleikkel élnek. Testvérével a válaszadók 5%-a él egy háztartásban, nagyszüleivel pedig 1%. A legtöbben kétfős háztartásban élnek (41%), őket követik a négy vagy több fős (36%), majd a háromfős (23%) háztartások.

Foglalkozás tekintetében azt láthatjuk, hogy a válaszadók 51%-a dolgozik, 31%-a nyugdíjas, 6% a munkanélküliek aránya, 5% CSED-en, GYES-en, GYED-en, GYET-en van, további 4% pedig a tanulóké.

Az anyagi helyzetet illetően a válaszadók 43%-a nyilatkozta azt, hogy beosztással jól kijön jövedelméből. 30% éppen, hogy kijön a havi jövedelméből, s 15% azok részaránya, akik gondok nélkül élnek. A hónapról hónapra anyagi gondokkal küzdők 9%-os részarányban voltak, a nélkülözések között élők pedig 2%-ban. A válaszadók 84%-a arról számolt be, hogy jövedelme nem változott az elmúlt egy hónapban, 8%-nak csökkent, továbbá 9%-nak pedig nőtt.

Az életszínvonal megítélésének tekintetében a mintába került személyek 67%-a szerint nem történt változás az elmúlt egy hónapban, 22% volt azok aránya, akik szerint romlott, valamint 11% azoké, akik szerint javult (3 százalékponttal magasabb érték az előző hónaphoz képest).

Az szja-visszatérítés ismertsége és támogatottsága

Orbán Viktor miniszterelnök 2021 júniusában jelentette be, hogy amennyiben a gazdasági növekedés eléri az 5,5%-ot 2021-ben, akkor 2022 február közepéig a gyermeket nevelő szülők visszakapják a 2021-ben befizetett személyi jövedelemadójukat az átlagbér mértékéig. Ezt a kijelentését erősítette meg 2021. szeptember 20-án a Parlamentben elhangzott beszédében.² Kitért arra is, hogy a kormány 5,5%-ot meghaladó növekedéssel számol. Az szja-visszatérítés 1,9 millió szülőt érint, és összesen 600 milliárd forintot térít vissza az adóhivatal. A visszatérítés az átlagbér adószintjéig történhet meg, mely fejenként körülbelül 800 ezer forintos összeget is jelenthet. Ha a családban mindkét szülőnek van bejelentett állása, mindkettőjüknek jár a

² Az Országgyűlés őszi ülészakának 1. ülésnapja, 2021. szeptember 20-án, hétfőn Forrás: <https://www.parlament.hu/documents/10181/1569934/ny210920.pdf/1995a2c7-d7a9-d561-1019-3ccfc21b5a75?t=163246665840930950> (30950 - 30951. oldal)

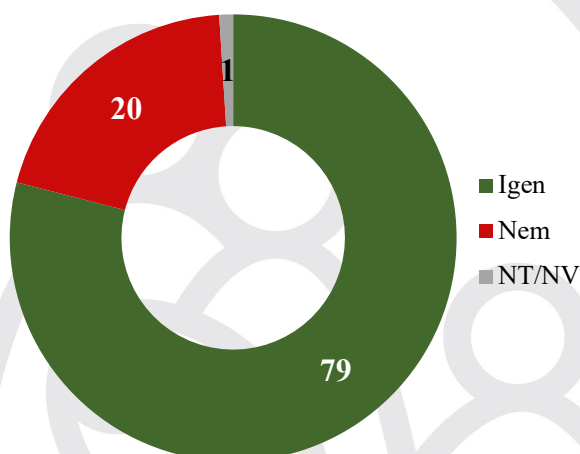
KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

visszatérítés. Az intézkedés jelentős anyagi támogatást biztosít a gyermekes családoknak, de vajon a családok ismerik ezt az intézkedést? A KINCS kutatásában többek között ezt is vizsgálta.

A felmérésből kiderült, hogy az szja-visszatérítés népszerű az emberek körében, hiszen 10-ből 8-an már hallottak róla.

1. ábra: Ön hallott-e már arról, hogy ha a gazdasági növekedés ebben az évben eléri az 5,5%-ot, akkor a gyermeket nevelők visszakapják az idén befizetett személyi jövedelemadót 2022 elején? %
(N = 1000)

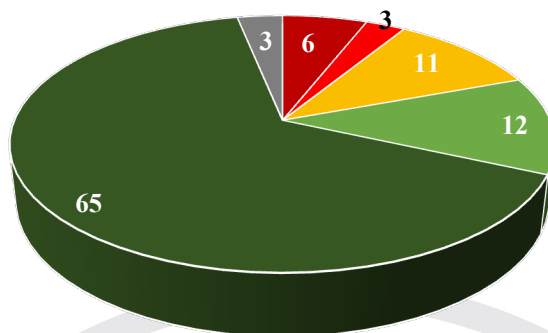
Azt látjuk, hogy minden demográfiai csoportban az emberek többsége ismeri az intézkedést. A 18-29 évesek kevésbé tájékozottak, de így is 10-ből 6 fiatal már hallott a személyi jövedelemadó visszatérítéséről. A 65 év felettiak (93%) és a gyermekesek (84%) ismerik legnagyobb arányban a támogatást.

Az emberek nemcsak ismerik az szja-visszatérítést, hanem támogatják is a bevezetését. A magyarok többsége, 65%-a teljes mértékben egyetért, 77%-uk pedig inkább egytért azzal, hogy a családok visszakapják a befizetett személyi jövedelemadójukat az átlagbér mértékéig. További 11% bizonytalan, és 10-ből 1 ember nem ért egyet a kormány döntésével.

2. ábra: Mennyire ért egyet azzal, hogy a gyermeket nevelők visszakaphatják az idén befizetett személyi jövedelemadójukat 2022 elején? %

(N = 1000)

- 1 – egyáltalán nem ért egyet
- 2 – inkább nem ért egyet
- 3 – egyet is ért meg nem is
- 4 – inkább egyetért
- 5 – teljes mértékben egyetért
- NT/NV

A **65 év felettek körében fogadják el a legtöbben a kormány intézkedését, ugyanis a korosztály 85%-a egyetért az szja-visszatérítéssel.** A 18-29 és a 30-49 éveseknek is tetszik a családokat támogató újabb döntés, mintegy háromnegyedük (74% és 73%) egyetért vele. Az alapkü végzettségük nagyobb örömmel fogadták ezt a lehetőséget, mint a diplomások: előbbiek 82%-a, utóbbiak 68%-a. Családi állapot szerint a házások 80%-a ért egyet a visszatérítéssel, az egyedülállók és az élettársi kapcsolatban élők 73%-a, valamint az elváltak 71%-a tartozik az elfogadók csoportjába. **A válaszokból egyértelműen látszik, hogy nagy a társadalmi elfogadottsága – azok körében is, akiket nem érint – a kormány új, gyermeket nevelő családokat támogató intézkedésének.**

Kik élhetnek az szja-visszatérítéssel?

Az adóvisszatérítés egyik jogosultsági feltétele, hogy az átlagjövedelem mértékéig téríti vissza a NAV a családok számára a 2021-ben befizetett adójukat. **10-ből 3 ember ezzel tisztában van, ugyanakkor a válaszadók 70%-a nem rendelkezik információval, vagy pontatlan ismeretei vannak.** 14% azt gondolja, hogy a minimálbér mértékéig és minden tizedik válaszadó szerint jövedelemkorlát nélkül teljesítik a visszafizetést.

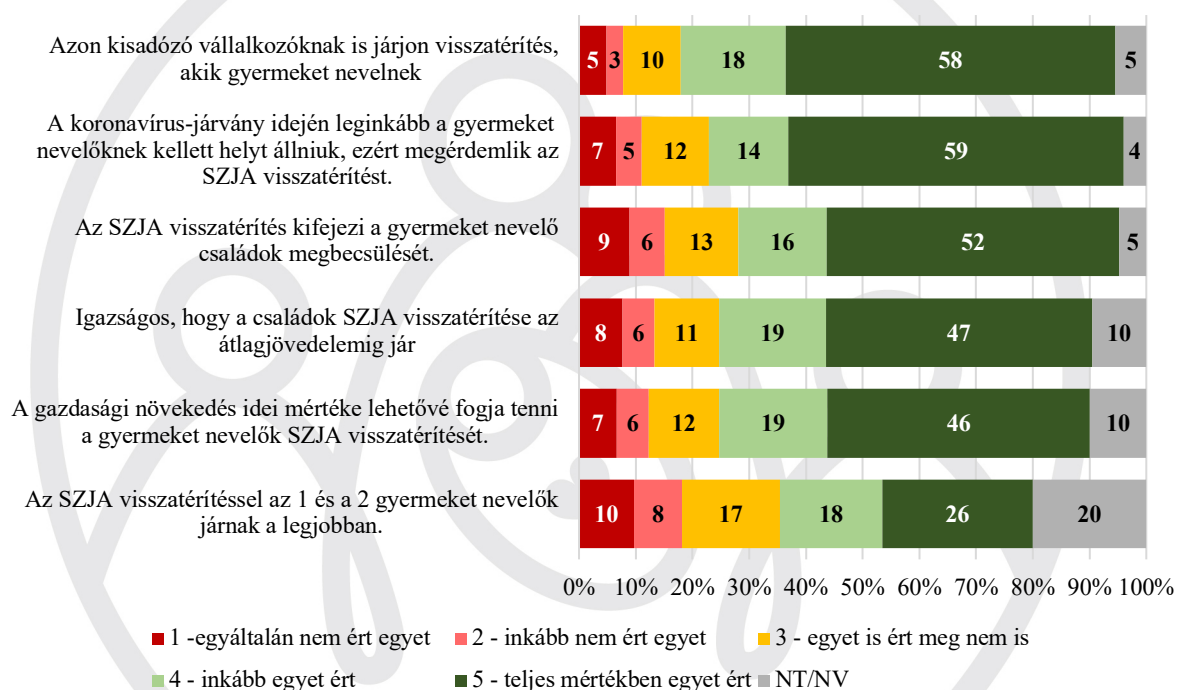

A gyermekes 18-29 évesek (78%), a kiskorú gyermeket nevelők (64%), csed-en, gyes-en, gyed-en, gyet-en lévők (80%) és az élettársi kapcsolatban élők (50%) számítanak a legnagyobb arányban, hogy a következő évben visszakapják a befizetett személyi jövedelemadójukat.

Az szja-visszatérítés társadalmi elfogadottsága

A szja-visszatérítés társadalmi elfogadottságát 6 kérdéssel vizsgáltuk, amelyből kiderült, hogy az emberek igazságosnak tartják és szerintük a jogosultak megérdemlik a visszatérítést.

3. ábra: Az szja-visszatérítéssel kapcsolatos állításokkal való egyetértés, %
(N = 1000)

A válaszadók valamivel több mint háromnegyede, 76%-a egyetért azzal az állítással, miszerint azon kisadózó vállalkozóknak is járjon visszatérítés, akik gyermeket nevelnek. Néhány százalékpontnyi különbség látható demográfiai bontás szerint, de a különbség nem számottevő. Vagyis az emberek kiemelkedően támogatják, hogy a kisadózó gyermeket nevelő vállalkozóknak is jár a visszatérítés.

Azzal az állítással, hogy a koronavírus-járvány idején leginkább a gyermeket nevelőknek kellett helyt állniuk, ezért megérdemlik az szja-visszatérítést, a megkérdezettek közel

háromnegyede értett egyet (73%). Az életkor növekedésével nő az állítással egyetértők aránya – a 18-29 évesek 68%-a szerint leginkább a gyermeket nevelők érdemlik meg az szja-visszatérítést, a 65 év felettiéknél pedig 81%-os részarányról beszélhetünk. A településtípus szerinti megoszlásnál az látható, hogy a településméret csökkenésével nő azok részaránya, akik szerint a koronavírus-járvány idején leginkább a gyermeket nevelőknek kellett helyt állniuk, ezért megérdemlik az szja-visszatérítést: a Budapesten élők 67%-a, a községekben lakók 80%-a vélekedett így. Az állítással szintén nagyobb mértékben értettek egyet a gyermekesek (76%), ezen belül pedig legfőképp a három vagy több gyermeket nevelők (82%), ám csak néhány százalékpontnyi eltérés tapasztalható a csoportok között.

A válaszadók kétharmada (67%) szerint az szja-visszatérítés kifejezi a gyermeket nevelő családok megbecsülését. Az állítással legnagyobb mértékben az 50 év fölöttiek értettek egyet (74%). Megfigyeltük továbbá, hogy lakóhely tekintetében a településméret csökkenésével szignifikánsan nő azok aránya, akik szerint az szja-visszatérítés kifejezi a gyermeket nevelő családok megbecsülését (a fővárosban élők 62%-a értett egyet az állítással, míg a községekben élők 70%-a). Az iskolai végzettség esetében szintén megfigyelhető, hogy annak növekedésével csökken azok aránya, akik egyetértenek az állítással (az alapkú végzettségűek 77%-a, míg a felsőfokúak 56%-a szerint az szja-visszatérítés kifejezi a gyermeket nevelő családok megbecsülését).

A megkérdezettek kétharmada szerint igazságos, hogy a családok szja-visszatérítése az átlagjövedelemig jár (13% szerint nem az). Az életkori kategóriáknál megfigyelhető, hogy az állítással leginkább az 50-65 év közöttiek (75%), legkevésbé pedig a 18-29 évesek értettek egyet (53%). A gyermekesek 69%-a, míg a gyermektelenek 57%-a szerint igazságos, hogy a családok szja-visszatérítése az átlagjövedelemig jár. A gyermekesek közül legnagyobb mértékben a három vagy több gyermeket nevelők értettek egyet az állítással (79%). A foglalkozás szerinti bontásnál megfigyelhető, hogy az állítással leginkább a nyugdíjasok (74%), valamint a dolgozók (65%) értettek egyet.

A magyar emberek 65%-a szerint a gazdasági növekedés idei mértéke lehetővé fogja tenni a gyermeket nevelők szja-visszatérítését. Az állítással leginkább az 50 év felettiéknél értettek egyet (72% fölött). A lakóhely szerinti bontás esetén szintén megfigyelhető, hogy minél kisebb

településen él a válaszadó, annál inkább egyetért az állítással (a budapestiek 57%-a, míg a községben élők 71%-a szerint a gazdasági növekedés idején lehetővé fogja tenni a gyermeket nevelők szja-visszatérítését). Iskolai végzettség tekintetében elmondható, hogy míg a felsőfokú végzettségűek 55%-a bízik a gazdasági növekedésben, ezzel együtt pedig a gyermeket nevelők szja-visszatérítésében, addig az alacsonyabb végzettségűek háromnegyede. A gyermekszám növekedésével nő az állítással egyetértők aránya is – az egygyermekesek esetében 60% volt az egyetértők aránya, míg a három- vagy többgyermekes válaszadóknál 72%.

Összegzés

A gyermekes szülők 2022 február közepéig visszakapják a befizetett személyi jövedelemadójukat az átlagbér mértékéig, ha a gazdasági növekedés 2021-ben eléri az 5,5%-ot, ami 1,9 millió családot érint. Az intézkedés jelentős anyagi segítség a gyermekes családoknak, de vajon a családok ismerik ezt az intézkedést és támogatják is? A KINCS kutatásában ezt a témát vizsgálta.

Az emberek ismerik és támogatják a gyermeket nevelők szja-visszatérítését. Az intézkedés népszerű az emberek körében, hiszen 10-ből 8-an már hallottak róla és kétharmad teljes mértékben, 77% pedig inkább egyetért az intézkedéssel. Az adatokból egyértelműen látszik, hogy nagy a társadalmi elfogadottsága – azok körében is, akiket nem érint – a kormány új, gyermeket nevelő családokat támogató intézkedésének.

A kutatásból az is kiderült, hogy a gyermekes 19-29 évesek (78%), a kiskorú gyermeket nevelők (64%), csed-en, gyes-en, gyed-en, gyet-en lévők (80%) számítanak arra, hogy a következő évben visszakapják a befizetett személyi jövedelemadójukat.

A kutatásból az is kiderült, hogy az emberek igazságosnak tartják a gyermekes családok szja-visszatérítését (66%), illetve úgy vélik, hogy a gyermeket nevelőknek a koronavírus-járvány idején jobban helyt kell állniuk, azért megérdemlik az adóvisszatérítést (73%). A válaszadók kétharmada pedig úgy gondolja, hogy az intézkedés kifejezi a gyermekes családok méltó megbecsülését. Ugyanennyin bíznak az ország gazdasági teljesítményében és úgy vélik, hogy a növekedés el fogja érni az 5,5%-ot.